

مروری بر اهمیت و کاربردپته دوزی در استان کرمان

۱- الهام صفری . دانشجوی کاردانی رشته طراحی لباس مرکز علمی کاربردی فرهنگ و هنر ناحیه ۲،

اردبیل، ایران

۲- شبهم صلاحی اصل . دانشجوی کاردانی رشته طراحی لباس مرکز علمی کاربردی فرهنگ و هنر ناحیه

۲، اردبیل، ایران

چکیده

سوزن دوزی یکی از روشهای دیرینه آرایش وزینت بخشیدن به سطح پارچه ولباس است وپته دوزی نوعی سوزن دوزی قدیمی به شمار می رود که در دوره ساسانی درایران رایج بوده ودر شهر کرمان ازقدیم رواج داشته والان هم هنر دختران وزنان کرمانی بشمار می آید ودر زمینه ترمه بافی وقالی بافی ،شال بافی شهرت فراوان دارد واین هنر تنوع خاصی دارد که هیچ یک از یک رشته های صنایع دستی این تنوع ندارند، عموماً رنگهای متنوعی داردودر قدیم از سرمه ای ومشکی بیشتر استفاده می شده ؛ پته دوزی تجلی باورهای اعتقادی وفرهنگی مردم خطه کرمان باحفظ ارزشهای هنری ونمادین زنان هنرمندان کرمانی است . نقوش گل وبته از پرمصرفترین نقوش پته کرمان است .پته داری طرحهای حاشیه دار وطرحهای زمینه ای است ودرسه نوع میتوان معرفی کرد : بقچه ای ، سوزنی ،پرده . مردم ایران باعشقی که به اختراع انواع مختلف نقوش هنری وپیچیده از یک موضوع اصلی داشتند اشکال مختلف پته را به وجود می آورند وبه آنها نامهای مخصوصی اطلاق کردند مثل بته حصیری ،بته بادامی ، نقوش هندسی ، گلهای شاه عباسی .

کلمات کلیدی ، پته دوزی ،سوزن دوزی ، پته جقه، پوشاک ،شهرکرمان

۱-مقدمه

زیبایی نخستین ویژگی ایی که درمورد هنر به ذهن خطور می کند هنر کوششی است از طرف هنرمند برای آفرینش است .هنر کیفیت ذهن انسان دربرابر محسوسات و پدیده هاست .هنرامرمحسوس را روحانی وامر روحانی را محسوس جلوه می دهد .(اعظم عابدینی ۱۳۹۴)

باتوجه به اینکه پته یکپاز سوزن دوزی های سنتی استانکرمانمی باشد وامروزه بیشتر این هنر سنتی اصیل در وسایل زینتی خانه از جمله کوسن ،تابلو ، رومیزی جای خودرا پیدا کرده ودر نتیجه مابر آن شدید تا با ایجاد تغییراتی در این هنر اصیل آن را در البسه نسل حاضر بکار ببریم . واین هنر سنتی را با این روش کاربردی تر نموده تا مبادا اینهنر روبه فراموشی سپرده شود . (سارا سلطان زاده زرنندی ، ۱۳۹۶)

۲- مبانی نظری

۱-۲ تاریخچه سوزن دوزی

سوزن دوزی یا نخ دوزی یا گلدوزی یکی از روشهای دیرینه آرایش جامعه است ولی بعنوان شیوه ای در پارچه استحکام ندارد .در غرب ایران ،قطعاتی از منسوجات سوزن دوزی شده با نقشهای پیچیده که تاریخ ساخت آنها به شش هزار سال پیش از میلاد میرسد پیداشده است . نقشهای دیواری قبور مصر ،سوزن دوزی هایی را نشان میدهد . جامه های اعیان به روی نقشهای برجسته تخت جمشید نیز حکایت از رواج گلدوزی درآن زمان می کند .اسکندر چنان از شکوه وزیبایی گلدوزی ایرانی به شگفت آمد که نمونه هایی از آنها را برای هم میهنانش فرستاد .خوشبختانه